

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Universiteter, sektorforskningsinstitutioner og offentlige sygehuse har siden 1. juli 1999 været omfattet af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Loven har til formål at sikre, at forskningsresultater frembragt ved hjælp af offentlige midler nyttiggøres for det danske samfund ved erhvervsmæssig udnyttelse. Loven gælder for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution.

Videnskabsministeriet fik i 2004 gennemført en evaluering af loven. Evalueringen, som blev gennemført af tre uvildige konsulentfirmaer, kortlagde forskningsinstitutionernes opnåede resultater med teknologioverførsel og institutionernes tilfredshed med loven som praktisk arbejdsredskab. Evalueringen bekræftede, at lovens grundprincipper udgør en klar og velegnet ramme for institutionernes arbejde med opfindelser gjort af egne medarbejdere. Siden da har udviklingen skabt behov for at foretage en række justeringer, der kan give institutionerne friere rammer og lette etableringen af nye virksomheder med udspring i universitetsforskningen. Senest i december 2007 har Rektorkollegiet (nu Danske Universiteter) fremsat ønske om at få udvidet adgang til at erhverve, overdrage og beskytte rettigheder til opfindelser og edb-programmer.

Regeringen ønsker at reducere de administrative begrænsninger for universiteternes virke inden for eget selvstyre. Dette gælder også arbejdet med kommercialisering af forskningsresultater. Med lovforslaget gives institutionerne øgede muligheder for at beskytte og nyttiggøre opfindelser, der er gjort i samarbejde med private samarbejdspartner, studerende og andre institutioner. Endvidere gives institutionerne bedre mulighed for at nyttiggøre ophavsrettigheder til edb-programmer. Derimod har lovforslaget ikke til hensigt at rykke ved grænsen mellem offentlig og pri-

vat virksomhed, det vil sige arbejdsdelingen mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet.

2. Gældende ret

De gældende regler er fastsat i lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, som ændret ved § 50 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, § 7 i lov nr. 545 af 24. juni 2005 og § 34 i lov nr. 523 af 6. juni 2007. Der er i loven etableret overordnede rammer for fordeling af retten til opfindelser gjort af arbejdstagere ved offentlige forskningsinstitutioner, for erhvervsmæssig nyttiggørelse af sådanne opfindelser samt for offentlige forskningsinstitutioners udgifter og indtægter i forbindelse med nyttiggørelsen. De centrale principper i loven er,

- at såvel institutionerne som opfinderne (arbejdstagere) får del i indtægterne, når nye opfindelser udnyttes erhvervsmæssigt,
- at institutionen har aftaleretten vedrørende overdragne opfindelser, når der indgås kontrakter om forskningssamarbejde med private virksomheder, og
- at institutionerne kan modtage aktier som betaling for rettigheder og hermed indgå som medspiller ved etablering af nye forskningsbaserede virksomheder.

For at understøtte samarbejdet mellem universiteter og virksomheder på dette område har Videnskabsministeriet sammen med forskningsinstitutionernes og erhvervslivets organisationer nedsat det såkaldte Johan Schlüter-udvalg. Dette udvalg skal udarbejde vejledende modelaftaler, der kan bruges i konkrete samarbejder mellem universiteter og virksomheder inden for lovens og lovforslagets rammer. Udvalget ventes at fremlægge resultaterne af sit arbejde ultimo oktober 2008.

3. Lovforslaget

3.1. Lovens anvendelsesområde

Den nugældende lov gælder alene for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution. Erfaringerne med